

Starobní důchodci podle výše plného starobního důchodu

(Graf 22 a, b)

Zdroj: MPSV ČR (ČSSZ), 31. 12. 2013

Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. V rámci důchodového pojištění se poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

Starobní důchody pobírají častěji ženy než muži a pobírají je déle. Výše důchodů žen je ale v průměru nižší než výše důchodu mužů.

Ženy odcházejí do důchodu o něco dříve. Stačí se podívat na strukturu podle pohlaví u příjemců starobního důchodu ve věkové kategorii 55-59 let.

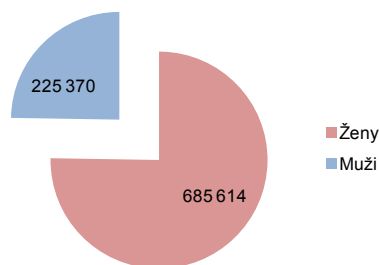
Celkově pobíralo k 31. 12. 2013 starobní důchod sólo přibližně 1 729 000 osob (z toho 53,8 % žen). Ve věku 55-59 let dostávalo starobní důchod 56 460 lidí, podíl žen zde představoval 90,1 %. Ženy mezi příjemci starobních důchodů převažují do 64 let věku, od 65. roku je trend přesně opačný.

Vyšší podíl starobních důchodů na všech formách jednotlivých penzí zaznamenali muži. Starobní důchod pro ně znamenal téměř 70 % všech forem důchodu (oproti 54 % v případě žen). Ženy pobírají poměrně často vdovské důchody v souběhu, což se projevuje zejména ve věkové skupině 80 a více let.

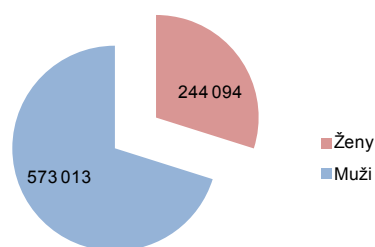
Muži vykazují téměř ve všech pětiletých věkových kategoriích (s výjimkou věku 55-59 a 90 a více let) vyšší než padesátiprocentní podíl starobních důchodů na všech vyplacených důchodech. Nejvyššího podílu dosáhli ve věku 60-74 let, kdy jeho hodnota dosahovala přes 90 %. Oproti tomu ženy od 75. roku života pobírají z více než padesáti procent jinou formu důchodu, než důchod starobní. Jedná se především o vdovský důchod v souběhu. Projevuje se tu tak demografický fakt, že ženy se dožívají v průměru vyššího věku než muži a že jsou častěji ovdovělé. Na jeden vdovecký důchod v souběhu (ve věku 55 a více let) připadá přibližně šest vdovských.

Podíváme-li se na průměrnou měsíční výši starobních důchodů, zjistíme, že důchody do 10 999 Kč pobírají častěji ženy. Muži zase převažují mezi příjemci důchodů vyšších než 11 000 Kč. Podíl žen mezi pobírateli průměrného měsíčního důchodu do 11 999 Kč činil 75 %. Zaměříme-li se na průměrné měsíční důchody ve výši 12 000 a více korun, zjišťujeme, že se poměr obou pohlaví otáčí. V případě takto vysokých důchodů představuje podíl žen již jen 30 %. Vůbec nejvyšší podíl žen (více než 88%) byl zjištěn u příjemců starobních důchodů v průměrné výši od 7 600 do 8 999 Kč. Nejnižší podíly žen potom vykazovali senioři se starobním důchodem v průměrné výši od 14 000 do 15 999 korun.

Starobní důchodci pobírající průměrný měsíční důchod ve výši do 11 999 Kč podle pohlaví, 31. 12. 2013

Starobní důchodci pobírající průměrný měsíční důchod ve výši 12 000 a více Kč podle pohlaví, 31. 12. 2013

Invalidní důchody podle stupňů nemohoucnosti a průměrné měsíční výše důchodu (struktura podle pohlaví)

(Graf 23)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

S účinností od 1. ledna 2010 došlo k zavedení třístupňové invalidity a místo plných invalidních a částečných invalidních důchodů začaly být vypláceny invalidní důchody pro invaliditu I., II., a III. stupně (zákon č. 306/2008 Sb.). I. stupeň znamená pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %, u II. stupně se jedná nejméně o 50% a u III. nejméně o 70% pokles pracovní neschopnosti. Data jsou uváděna k 31. 12.

K 31. 12. 2013 byla nějaká z forem invalidního důchodu vyplacena 421 262 osobám. Invalidní důchod pobírali z větší části muži (podíl žen představoval necelých 47 %).

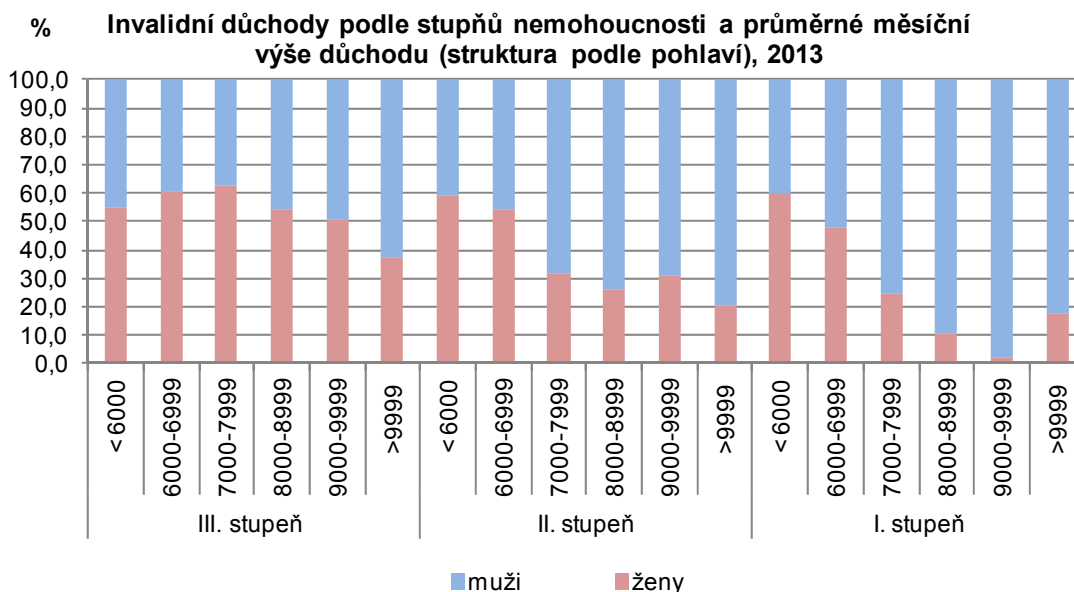
Podíl žen se v závislosti na výši stupně nemohoucnosti příliš nemění. Nejnižší hodnoty (45,6 %) dosáhl v případě nejvyššího stupně nemohoucnosti (III. stupně).

Příjemci invalidního důchodu pobírali nejčastěji invalidní důchod III. stupně, kde se jednalo o více než 70% pokles pracovní neschopnosti. Představovali 47 % všech příjemců invalidního důchodu. Na druhém místě figurovali ti, kteří pobírali invalidní důchody s prvním stupněm nemohoucnosti (38 %). Rozdíly podle pohlaví byly v tomto případě zanedbatelné.

Kromě toho, že muži pobírají invalidní důchody častěji než ženy a že se tato jejich převaha ještě zvyrazňuje u nejvyššího stupně nemohoucnosti, jsou to opět muži, kteří mají v průměru tyto důchody vyšší.

Podíváme-li se na invalidní důchody třetího stupně nemohoucnosti podle průměrné výše důchodu, zjišťujeme, že do 9 999 Kč pobírají tyto důchody více ženy než mužů, od 10 000 Kč jsou mezi příjemci těchto důchodů převážně muži.

V případě invalidních důchodů prvního stupně invalidity převažují ženy pouze v nejnižší příjmové kategorii, do 5 999 Kč včetně. S rostoucí výší důchodů můžeme pozorovat dominanci mužů.

Příjemci invalidního důchodu podle výše průměrného důchodu v Kč (struktura podle stupně nemohoucnosti)

(Graf 24)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení
Data jsou k 31. 12. 2013

Příjemci invalidních důchodu ve výši do 6 999 Kč mají ze dvou třetin první stupeň nemohoucnosti. V případě mužů zauímají invalidní důchody s prvním stupněm nemohoucnosti více než padesát procent všech invalidních důchodů i v kategorii do 7 999 Kč.

Osoby pobírající invalidní důchod nad 7 999 Kč mají většinou třetí stupeň nemohoucnosti. U mužů jsou však i ve vyšších kategoriích první dva stupně nemohoucnosti zastoupeny více než v případě žen. Pokud ženy pobírají invalidní důchod ve výši 9 000 a více korun, potom mají téměř bez výjimky třetí stupeň nemohoucnosti.

